

Oud-Utrecht

Redactie (waarn.): mr. J. W. C. van Campen, Fred. Hendrikstraat 72, Utrecht

Administratie: H. J. H. Knoester p/a Alex. Numankade 199, Utrecht

Secr. der ver.: Dr. J. E. A. L. Struick, Stolberglaan 25, Utrecht

Gironummer penningmeester Oud-Utrecht: 575520

De contributie bedraagt f 12,50 per jaar.

Wie een gebonden jaarboekje wenst te ontvangen betaalt f 15,—.

TWEE EN VEERTIGSTE JAARGANG / NUMMER 1 / JANUARI 1969

DE STELLINGEN VAN Dr. N. H. VROEGE

Op 27 februari 1968 promoveerde de heer N. H. Vroege bij prof. R. Hornstra op een proefschrift, getiteld: „Sociologie van de Arts”¹⁾.

Medische proefschriften plegen niet in het maandblad van Oud Utrecht te worden besproken, daar de onderwerpen nu eenmaal buiten het bestek van de doelstellingen van de vereniging vallen. Zelfs de interessante beschouwingen over de historie van de rol van de arts in de maatschappij die in bovenvermeld werk voorkomen, rechtvaardigen nog niet de vermelding op deze plaats, daar deze op generlei wijze betrokken zijn op situaties in de provincie Utrecht. Het zijn echter enkele van de stellingen, waarvoor we hier de aandacht vragen.

Behalve stelling IV, die verband houdt met de al gesignaleerde historische belangstelling van de auteur voor zijn eigen vak („Het is gewenst, dat aan minstens een der Nederlandse universiteiten een aparte leerstoel voor de geschiedenis der geneeskunde in de medische faculteit wordt ingesteld”), treffen we namelijk aan:

VIII „Bij het opstellen van stedenbouwkundige- en verkeersplannen voor de binnenstad van Utrecht dient rekening gehouden te worden met de mogelijkheid van herbouw van het schip van de Domkerk.”

Een stelling die regelrecht aansluit op wat nu precies zeven jaar geleden in ons maandblad werd geponoerd!

XI „Om een verdere aantasting van het karakter van historische binnensteden te voorkomen, dienen o.a. de volgende maatregelen genomen te worden:

1e. De restauratie en het herstel van architectonisch waardevolle panden dient een veel hogere prioriteit bij de besteding

¹⁾ N. H. Vroege, Sociologie van de arts, literatuurgegevens, factoren bij de functiekeuze van jonge artsen, Utrecht, Schotanus & Jens N.V., 1968.

van belastinggelden te verkrijgen. Men dient te bedenken dat bij sloping een stuk cultuurogoed voorgoed en onherstelbaar verloren gaat.

- 2e. Experimenten met zgn. eigentijdse bouwvormen dienen in de binnensteden achterwege gelaten te worden. Hetzelfde geldt voor de bouw van kolossale panden, die door hun afwijkende schaal en maat alle bestaande bebouwing als het ware dooddrukken. Voor beide bouwvormen bestaat in de buitenwijken alle gelegenheid.
- 3e. Doorbraken, slopingen en dempingen ten behoeve van het verkeer dienen slechts in zeer uitzonderlijke gevallen toegelaten te worden, nl. alleen dan, wanneer alle andere mogelijke verkeersoplossingen ten enen male onmogelijk gebleken zijn.
- 4e. De woonfunctie van de binnensteden dient gestimuleerd te worden. Met name historische woonhuizen blijven het best geconserveerd als zij inderdaad bewoond worden c.q. als zij weer voor bewoning worden geschikt gemaakt."

Stuk voor stuk opmerkingen, waarvan het ons verheugt, dat ze nu eens vanuit een totaal andere hoek komen dan met dergelijke uitspraken doorgaans het geval is. Het gaat hier kennelijk niet zozeer om de sociologie van de arts als om die van de gehele bevolking en de omgeving waarin deze moet werken en wonen.

Stelling XII is van belang voor historische stads- en dorpskernen: hoeveel punten worden niet ontsierd door auto's waaraan duidelijk te zien is, dat ze toch niet meer in circulatie zullen komen („De Wet op de Motorrijtuigenbelasting dient zodanig gewijzigd te worden, dat alle motorrijtuigen belasting verschuldigd zijn, als zij zich op de openbare weg of op openbare terreinen bevinden.”²⁾). Stelling XIII toont aan, dat dr. Vroege ook de moderne stadsuitbreidingen in zijn sociologische belangstelling betreft („Het manipuleren door gemeentebesturen met grondprijzen en bouwvergunningen teneinde de woningwetbouw veilig te stellen ten koste van de ongesubsidieerde bouw is in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur.”).

Medische en niet medische stellingen worden overigens door de auteur bescheidenlijk weer gerelativeerd in XV („De aan een proefschrift toegevoegde stellingen hebben meer een sociale dan een wetenschappelijke functie en betekenis.”).

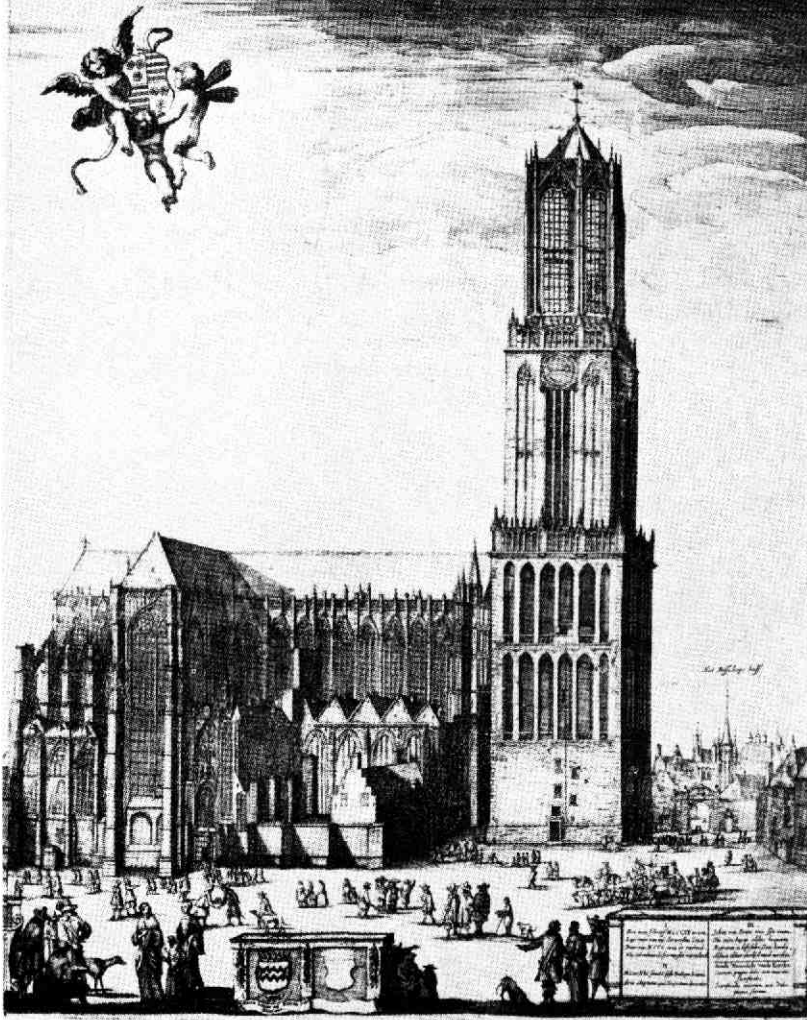
Nr. XVII tenslotte raakt weer een typisch Utrechtse aangelegenheid:

„De verlichtingsornamenten in de kapittelzaal van de Dom, welke zaal thans in gebruik is als groot-auditorium van de universiteit, passen zeer slecht in deze omgeving.”

Men kan zich afvragen, wat onder „goed passen” en „slecht passen” verstaan moet worden. Ook onze veel geroemde koperen kerkkronen zijn dikwijls eeuwen jonger dan de ruimten waarin ze hangen. Wanneer er

²⁾ Een wetswijziging in deze zin blijkt inmiddels in voorbereiding te zijn.

S' MARTENS KERCK EN TOOREN BINNEN UTRECHT AN' MDCLX.

De Dom. Gravure door St. van Lamsweerde, 1660.

weer eens gelegenheid zal zijn de Aula in een excursie op te nemen, ware het interessant een enquête te houden over de mening omtrent de hier gekozen, inderdaad opvallende, verlichting!

Al met al zou het verheugend zijn, wanneer er veelvuldiger dergelijke geluiden gehoord werden vanuit kringen die zich niet ambtshalve met historie of conservering bezighouden!

C. L. T. G.